Juhász Zsuzsanna

Hazugságimádat

Egy vizsgálat szerint az embereknek, a hazugságot megítélve a tudatosság a legfontosabb. Nem a csaló, becsapó szándék a hazudóban, és nem az, hogy valóban hamis-e az állítás.

Nem, a legfontosabbnak azt tekintik, hogy aki hazudik, az tudja vagy higgye, hogy éppen hazudik. S ha engem kérdeznének, én is ezt és így választanám. Én is már csak a tudatos vagy hitbéli hazugságot tartanám igazán hazugságnak. De hát mit is tehetnék, Nem vagyok erős fizikumú, de ha az lennék, akkor is tartanék az irigységtől, a kóbor, itt kaptam, de ott adom tovább fajta bosszúvágyaktól. Attól, hogy valamiféle értelemben áldozat legyek, áldozata ennek az össze-vissza indulatú világnak. Ahol megeshet, hogy érdemtelent szeretünk, vagy viszonzatlanul hagynak bennünket, és félelmünkben, hogy nagyot vágunk szerettünk szeretetén, inkább a kutyába rúgunk, vagy a kutyagazdákat kezdjük ki. Irigységből? Kóbor bosszúvágyból? Ki tudja.

De az biztos, hogy valami történt velem is. Már nem mesélek fűnekfának az örömeimről, a családom sikereiről, mert hogy irigyek az emberek. Lehet, ki is nevetnének. Ha pedig bánat ér, minek mondjam, másnak is van elég, a családomat meg csak nem ijesztgetem a sikertelenségemmel, nehogy a gyerekeim is azt higgyék, ez vár rájuk is. De mi történt velünk, mi, hogy ennyire elszigetelődünk egymástól, hogy a közlésvágy még nagy bennünk, de már válogatjuk, megválogatjuk a beszélgetőtársainkat. S csak akkor nyílunk meg, ha megbizonyosodunk arról, hogy egy platformon vagyunk, hogy ha éppen ugyanannak a kutyának a kölykei vagyunk. Azaz éppen jól érezzük magunkat a bőrünkben, s éppen a másik is, hát jöhet bátram a beszámoló, örömről, bánatról egyaránt. Ha tehát megbizonyosodunk róla, hogy a másik nem fog irigykedni ránk, se most, se később, se a szemünk előtt, se a hátunk mögött. És persze ha nem olyan, általában sem, hogy a máshol kapott pofonokat nekünk és csípőből, azonnal adja vissza. Mihelyt meglát. Mert mi meg olyanok vagyunk, hogy tűrjük, eltűrjük. Meg akarjuk érteni őt is, a pofont is. Ahelyett, hogy megkérdeznénk, te, ezt ugyan miért csinálod?

És ezért, mindezért persze hogy alakoskodom. Vagy csak titkolózom. Ami régen, ha jól emlékszem, félig-meddig már hazugságnak számított. Ma már nem. Sőt! Inkább kötelező önvédelemnek. Ha áldozat leszel, ha hagyod magad áldozattá tenni, ha hagyod, hogy becsapjanak, a válasz

többnyire az, hogy így jártál. Neked ezt dobta a gép. Bizonyára mert kivívtad, te ezt érdemelted meg, és nem egy jó kencét az arcodra. És mióta? Úgy három éve biztos, hogy elindult ez a társas, társadalmi megengedettség a kis és nagy csibészségeket illetően. A túlélésért folyó harcban kezdett kiemelkedni két jegy, marker, a fizikai erő, az agresszív megfélemlítés és az intellektuális, kifinomult becsapás, átvágás, vevőfogás. Miközben eltűnt a pénz, és elkezdtünk hitelre vásárolni. Aztán még gyorsabban tűnt el a pénz, és nem futotta a nyugdíjasokra. Ezért megemeltük a nyugdíjkorhatárt, hogy most még ne, majd csak egyszer, mint a mesében kelljen őket eltartani. Holott jó ideje a fiatalok is csak tobzódtak a munkaerőpiacon. Ráadásul az ember, az emberiség techni-kai fejlettsége a csillagokig kezdett érni. De a gép csak annak az ember-nek a munkáját segítette, aki a gépet birtokolta. Tehát megindult a techno-lógiai munkanélküliek tömeges utcára bocsátása. Kortól és nemtől füg-getlenül. És ami még húsz éve könnyű, betanított, bár monoton, de gyerek-játék nehézségű munka volt, azt most elirányítja egy számítógép egy jó programmal. Ha kell, egy egész üzemcsarnokot. A szalagmunka pedig lassan retro lesz, visszasírt, visszaálmodott, sokaknak valaha munkát adó valami. De vissza már nem jön, mert a tőke mindig oda megy, ahol kisebb a szükséges befektetés. Az ember pedig drága. Válogat az energia-felvételben, nem jó neki a jó elektromos egyen-áram, ami pedig jó a gépeknek. S az ember beteg is lehet egyszer, és öreg is lesz, viszi hát a tb és nyugdíjjárulékot, míg a gép se beteg nem lesz, se öreg. Nyerő hát mindenhol.

Így hát lassan a fiatalságkultusz is leáldozóban van. Az, hogy a fiatalok egyre fiatalabbnak, pályakezdőbbnek mutatják magukat, hogy ne ijesszék meg a munkaadót. És jóformán gyerekméretűvé kellene zsugorodniuk szegényeknek, hogy a munkaadók higgyék, nem sokat esznek, beérik kevesebb bérrel is. Az idősebbek meg fiatalabbnak akarnak kinézni, hogy mutassák, fizikailag is bírnak mindent, és még agyilag is épek. Csak akkor és kizárólag akkor fognak őszülni és dementálódni, mi-helyt elérik a korhatárt, addig semmiképp sem. Gondoskodnak róla a hím és női hormonok, a hajfestés, az izom- és agyregeneráló növényi ki-vonatok. Ganoderma, jojoba, ligetszépe és tengeri halmáj kapszula rek-lámokkal volt és van tele a média. És persze fogyasztó és zsírleszívó prak-tikákkal. Fiatal és karcsú és ránctalan próbált és pórbál lenni itt majd' minden felnőtt korú egyed. A két nem keresztbe-kasul, egymásba gaba-lyodva, gátlások nélkül les el, vesz át mindent a másiktól a munkaerő-piaci megfelelés érdekében. Nincs kecmec, azt kell letagadni, rejteni stb., ami van, hogy megfeleljen mindenki az elvárásoknak. Alkalmazkodni kell, sodródni az árral. És lehetőleg szemet és agyat becsukni. Ha kell,

hülyének, nem gondolkodó lénynek tettetni magunkat, ha már felvettek, és beválni akarunk a próbaidő után is. Ami lassan egyetlen próbanappá zsugorodik. Ennyi idő viszont csak arra elég, hogy kiderüljön, szimpatikusak vagyunk-e valamiért a közvetlen főnöknek s a munkatársaink-nak is esetleg. Így hát tényleg. Hazugságnak csak az marad, vagyis alig marad valami igazi, valódi hazugságnak. Hisz valójában az álság a nyerő, az ember, aki úgy tesz, mintha se kora, se neme, se súlya, se agya nem lenne. Mintha hasonlóvá tudna válni a gépekhez.

De hát muszáj, ha gépeknek kell lennünk a munkához, hát úgy teszünk, mintha azok volnánk. Némák, csendeske, megbízhatók. Kevés energiát evők. Csipegető gépecskék talán. Ki tudja, mi lesz a trendi akár már holnap is.

A hazugság meg tényleg az, ha hittel, tudatosan mondunk valami csalfát. Nem is a haszonszerzésért, nem is a becsapásért, a kiröhögésért, hogy na, ezt te bevetted. Nem, nem azért, hanem mert olykor tényleg annyira jól esne egy nagy, igazi hazugságot mondani ennyi féligazság, alakoskodási kényszer közepette.

Csak az ízéért, na. Hogy el ne felejtsük, ahogy például a régi, jó sajt ízét jó újra érezni. Hogy ne felejtsük, el mégse felejtsük a nagy, világi túlélésben, milyen is egy jó nagyot lódítani.